

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
21.10. 2021

05-02-43 S

СИЛАБУС

освітньої компоненти

SYLLABUS

Екологічні основи збалансованого природокористування		Environmental Framework for Balanced Environmental Management
Шифр за ОП	ЦЗП 1.23	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)
Галузь знань Сфера обслуговування	24	Field of knowledge: Service sector
Спеціальність: Туризм	242	Field of study: Tourism
Освітня програма: Туризм		Educational Program: Tourism

Силабус освітньої компоненти **Екологічні основи збалансованого природокористування** для здобувачів вищої освіти бакалаврського (першого) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою **Туризм**, за спеціальністю **242 Туризм**. Рівне. НУВГП. 2021. 15 стор.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/18124/>

Розробник силабусу:

Бедункова Ольга Олександрівна,

доктор біологічних наук, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 року

Завідувач кафедри:

Клименко Микола Олександрович, доктор сільськогосподарських наук, професор

Керівник (гарант) освітньої програми:

Громаченко Катерина Юріївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ

Протокол № 1 від “07” вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА:

Прищепя Алла Миколаївна, доктор сільськогосподарських наук, професор

СЗ №-5033 в ЕДО НУВГП

© Бедункова О.О., 2021

© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Туризм</i>
Спеціальність	<i>242 Туризм</i>
Рік навчання, семестр	<i>4-й рік навчання, 8 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3,5 кредитів ЄКТС</i>
Лекції:	<i>д.ф.н. - 18 год.; з.ф.н. – 2 год.</i>
Практичні роботи:	<i>д.ф.н. - 16 год.; з.ф.н. – 8 год.</i>
Самостійна робота:	<i>д.ф.н. - 71 год.; з.ф.н. – 95 год.</i>
Курсова робота:	<i>Не передбачено</i>
Форма навчання	<i>Денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Екзамен</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

*Бєдункова Ольга Олександрівна,
професор кафедри екології, технології
захисту навколишнього середовища
та лісового господарства,
доктор біологічних наук, доцент*

Вікіситет

[Бєдункова Ольга Олександрівна](#)

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-4356-4124>

Як комунікувати

email: o.o.biedunkova@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці
дисципліни в системі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1494>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Актуальність освітньої компоненти «Екологічні основи збалансованого природокористування» полягає в розвитку науково-практичного мислення, розуміння та умінь перетворення наявного екстенсивного природокористування в інтенсивне і раціональне.

Мета освітньої компоненти «Екологічні основи збалансованого природокористування» – професійно, командно та самостійно вирішувати різноманітні завдання, пов'язані з умовами раціонального використання природних ресурсів, збереженням сприятливих умов для життя і господарської діяльності людини.

Цілі вивчення освітньої компоненти - набуття теоретичних знань та практичних навичок для формування у студентів цілісного уявлення щодо сталого соціально-економічного розвитку територій з урахуванням екологічних чинників, що передбачає всебічну оцінку дій людини на середовище її життєдіяльності та біосферу в цілому.

Посилання на розміщення ОК на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1494>

Компетентності

Освітня компонента «Екологічні основи збалансованого природокористування» формує наступні компетентності:

- **Загальні:**

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища;

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

- **Спеціальні:**

СК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

СК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;

СК17. Здатність організації зеленого туризму;

СК18. Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсно-ефективних і екологічно-дружніх технологій при організації туристичної діяльності;

СК19. Знати системи екологічного керування в туристичній сфері відповідно міжнародним стандартам;

СК20. Вміти обґрунтовувати ступінь відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища при розвитку туристичної індустрії;

СК21. Знати шляхи та методи здійснення науково-обґрунтованих організаційних заходів щодо запобігання забрудненню довкілля в сфері туризму.

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності;

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;

ПР23. Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсно-ефективних і екологічних технологій в організації роботи об'єктів туристичної інфраструктури;

ПР24. Знати системи екологічного керування в туристичній галузі відповідно до міжнародних стандартів.

**Програмні результати
навчання**

**Перелік соціальних,
«м'яких» навичок
(soft skills)**

Складові освітньої компоненти сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- **допитливість, ініціативність** – під час теоретичного засвоєння матеріалу лекцій та аналізу літератури для самостійного розширення знань відповідно тематики курсу;
- **цілеспрямованість, креативність, уміння формувати власну думку та приймати рішення** – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів;
- **соціальна обізнаність, відповідальність** – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності;
- **критичне мислення, логічна аргументація**, – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях, круглих столах та/або наукових публікаціях;
- **лідерство, розв'язання проблем та формування ідей** – як результат командної роботи під час виконання практичних робіт, наукового пошуку вирішення поставлених завдань.

**Методи, технології
навчання та
викладання**

Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним і візуальним матеріалом. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, дотичних до реального розгляду сценаріїв раціонального природокористування. Практичні роботи передбачають виконання завдань розрахункового та аналітичного характеру різного рівня складності. У контексті самостійної роботи застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми Microsoft Office.

Здобувачі всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.

Здобувачі отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь на наукових конференціях, круглих столах, у публікаціях, аудиторних дискусіях.

Засоби навчання

Під час лекційних та практичних занять застосовуються мультимедійний проектор, ноутбук, телевізор, бібліотечні та інтернет фонди наукової літератури (корпоративна підписка), навчальні посібники, монографії, наукові та популярні статті. Здобувачі використовують методичний матеріал, підготовлений викладачем: презентації за лекціями, конспект лекцій, методичні вказівки до виконання практичних занять і самостійної роботи.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРО1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. ПРО4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПРО5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	
Види навчальної роботи здобувача (що студенти повинні виконати)	Розуміти принципи роботи суб'єктів туристичної індустрії та ведення туристичного бізнесу, спираючись на основні положення національного та міжнародного права в галузі раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища.
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, інформаційний пошук, критичний аналіз, дискусії, обговорення.
Засоби навчання	Мультимедійне обладнання, бібліотечний фонд, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРО11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності. ПРО14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. ПРО16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	
Види навчальної роботи здобувача (що студенти повинні виконати)	Розуміти сучасні тенденції розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів, вміння оцінювати показники раціональності природокористування, спираючись на природно-кліматичні особливості та природно-ресурсний потенціал окремих регіонів.
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, інформаційний пошук, критичний аналіз, дискусії, розрахункові завдання, ситуаційне моделювання, обговорення.
Засоби навчання	Мультимедійне обладнання, бібліотечний фонд, інформаційно-комунікаційні системи.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРО18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. ПРО19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. ПРО21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	
Види навчальної роботи здобувача (що студенти повинні виконати)	Уміти оцінювати складність поєднання рекреаційної експлуатації та раціонального використання природних ресурсів, прогнозувати наслідки антропогенного навантаження на природні екосистеми.
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, дискусії, імітаційні вправи, інформаційний пошук, критичний аналіз, ситуаційні дослідження, розрахункові завдання, обговорення.
Засоби навчання	Мультимедійне обладнання, бібліотечний фонд, інформаційно-комунікаційні системи.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРО23. Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсно-ефективних і екологічних технологій в організації роботи об'єктів туристичної інфраструктури. ПРО24. Знати системи екологічного керування в туристичній галузі відповідно до міжнародних	

стандартів.	
Види навчальної роботи здобувача (що студенти повинні виконати)	Розуміти процеси організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування, з огляду природно-кліматичних особливостей території. Презентувати переваги екологічно “дружніх” туристичних послуг.
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, дискусії, імітаційні вправи, інформаційний пошук, критичний аналіз, ситуаційні дослідження, розрахункові завдання, обговорення.
Засоби навчання	Мультимедійне обладнання, бібліотечний фонд, інформаційно-комунікаційні системи.

ЛІНКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Конспект лекцій:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/21510/>

Методичні вказівки для виконання практичних робіт:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/21509/>

Методичні вказівки для виконання самостійної роботи:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/21511/>

МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1. Природокористування в системі наукових дисциплін

Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	-	
	Практичні роботи	2	2	
	Самостійна робота	9	11	
Опис теми	<p>Зміст лекції: Введення в концепцію природокористування: еволюція наукових уявлень про природо-користування, об'єкт і предмет курсу, що вивчається, проблеми природокористування. Екстенсивний і інтенсивний шлях розвитку природокористування. Зв'язок природокористування з іншими науками. Методи дослідження природокористування. Основні закони природокористування і закони екології Б. Коммонера. Види природокористування: галузеве і територіальне.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Основні принципи сталого розвитку. Кіотський протокол. Зміст поняття природоохоронна територія. Система екологічного управління.</p> <p>Практична робота: Розрахунок показників раціональності природокористування.</p>			
Література	[2], [3], [7], [10].			

ТЕМА 2. Еколого-географічні основи природокористування

Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	4	-	
	Практичні роботи	2	-	
	Самостійна робота	12	16	
Опис теми	<p>Зміст лекції: Природні ресурси. Класифікація природних ресурсів. Земельні ресурси. Ресурсні цикли. Природні системи. Властивості природних систем. Геосистеми та екосистеми. Природно-антропогенні геосистеми. Геотехнічні системи.</p>			

	<p>Класифікація гео-технічних систем.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Взаємозв'язок конструктивної географії та раціонального природокористування. Природні ресурси як фактор соціально-економічного розвитку.</p> <p>Практичні роботи: Математичні моделі динаміки світового природокористування.</p>
--	---

Література	[1], [2], [3], [4], [16].
-------------------	---------------------------

ТЕМА 3. Управління природокористуванням. Раціональне природокористування

Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	1	
	Практичні роботи	2	2	
	Самостійна робота	8	11	

Опис теми	<p>Зміст лекції: Управління природокористуванням. Методи управління природокористуванням. Організація території. Раціональне та нераціональне природокористування. Критерії раціональності природокористування. Принципи раціонального природокористування. Оптимізація природокористування. Групи оптимізаційних заходів.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Екологічне нормування і стандартизація. Екологічна сертифікація. Екологічна експертиза.</p> <p>Практичні роботи: Розрахунок гранично-допустимих викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від промислового джерела.</p>
------------------	--

Література	[4], [6], [7], [13], [14], [24].
-------------------	----------------------------------

ТЕМА 4. Природокористування урбанізованих територій. Особливості природокористування у містах

Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	-	
	Практичні роботи	2	-	
	Самостійна робота	9	11	

Опис теми	<p>Зміст лекції: Природокористування урбанізованих територій. Особливості природокористування в містах. Міські природно-технічні геосистеми. Комфортність міського середовища. Місто і міське середовище. Управління екологічними проблемами урбанізованих територій.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Виробнича інфраструктура урбанізованих територій. Проблеми енергоспоживання та енергозабезпечення населених пунктів. Урбаністичні та руральні території. Урбоекодіагностика території.</p> <p>Практичні роботи: Розрахунок накопичення обсягів утворення твердих побутових відходів у населеному пункті.</p>
------------------	--

Література	[2], [5], [8].
-------------------	----------------

МОДУЛЬ 2

ТЕМА 5. Мінерально-сировинне природокористування

Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	-	
	Практичні роботи	2	2	
	Самостійна робота	8	11	

Опис теми	Зміст лекції: Мінерально-сировинне природокористування та його особливості.
------------------	--

	<p>Стадії функціонування мінерально-сировинного природокористування. Ліквідація наслідків техногенезу. Геотехнічні системи, що функціонують при видобутку мінеральних ресурсів. Особливості мінерально-сировинного природокористування в Україні.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Вирішення проблеми сталого розвитку вітчизняного мінерально-сировинного комплексу. Головні завдання системи відтворення мінерально-сировинної бази сучасної України.</p> <p>Практична робота: Визначення розмірів плати за забруднення довкілля.</p>
--	---

Література	[2], [11], [16], [23].
-------------------	------------------------

ТЕМА 6. Лісокористування				
Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	-	
	Практичні роботи	2	-	
	Самостійна робота	8	11	

Опис теми	<p>Зміст лекції: Лісокористування та його особливості. Критерії раціональності лісокористування. Лісогосподарські природно-технічні геосистеми. Особливості розвитку лісокористування в Україні. Заходи, спрямовані на раціональне розвиток лісокористування в Україні. Особливості розвитку лісокористування в Україні. Економічне регулювання лісокористування. Регулювання сталого лісокористування.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Право власності на ліси і право лісокористування. Нормативно-правове забезпечення лісокористування в Україні. Правові основи юридичної відповідальності за лісопорушення.</p> <p>Практична робота: Розрахунок викидів шкідливих речовин в атмосферу в результаті згорання на полігонах твердих побутових відходів та розміру позову, що пред'являється за забруднення атмосферного повітря.</p>
------------------	---

Література	[1], [2], [15], [22].
-------------------	-----------------------

ТЕМА 7. Сільськогосподарське природокористування				
Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	-	
	Практичні роботи	2	-	
	Самостійна робота	8	11	

Опис теми	<p>Зміст лекції: Сільськогосподарське природокористування та його особливості. Сільськогосподарські геотехнічні системи. Особливості розвитку сільськогосподарського природокористування в Україні. Заходи, спрямовані на раціональний розвиток сільськогосподарського природокористування в Україні.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Проблеми і ризики сільськогосподарського природокористування. Наслідки еколого-деструктивного аграрного природокористування в Україні.</p> <p>Практична робота: Оцінка якості поверхневих вод за гідрохімічним індексом забруднення води.</p>
------------------	---

Література	[3], [6], [14], [21].
-------------------	-----------------------

ТЕМА 8. Рекреаційне природокористування				
Форми організації навчання	Вид робіт	Кількість годин		Програмні результати навчання: ПРО1, ПРО4
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекційні заняття	2	1	
	Практичні роботи	2	2	
	Самостійна робота	9	13	

Опис теми	<p>Зміст лекції: Рекреаційне природокористування та особливості його розвитку. Види рекреаційного природокористування. Територіальні рекреаційні системи. Заходи, спрямовані на раціональний розвиток рекреаційного природокористування.</p> <p>Питання для самостійного опрацювання: Основні підсистеми і напрями удосконалення природно-ресурсної бази рекреації. Методологічні підходи до екологічного стану рекреаційних ресурсів. Рекреаційний та курортний моніторинг.</p> <p>Практична робота: Оцінка екологічної стійкості ландшафту в басейні річки.</p>
Література	[2], [9], [15], [20].

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Успішна здача курсу передбачає опанування теоретичної та практичної (виконання практичних робіт) частини, підтверджене звітом здобувача про виконані види робіт, у тому числі самостійної роботи. Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (МК1, МК2) зараховуються в якості підсумкового контрольного тесту (екзамен).

Оцінювання та їх бальні значення:

№ з/п	вид навчальної діяльності	оціночні бали	сума балів
Поточна складова			
1	Вчасне виконання та захист практичних робіт:	7,5 балів за 1 роботу	7,5 x 8 = 60 балів
Модульна складова			
2	Вчасне виконання модульного контрольного завдання (звітування за теоретичний курс, у тому числі з тем самостійного опрацювання)	20 балів за 1 модуль	20 x 2 = 40 балів
Всього за семестр:			100 балів

Модульний контроль проводиться на платформі Moodle через ННЦНО. Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі освітньої компоненти і контролюється деканатом.

Кожен поточний модульний контроль (МК1, МК2) складається з 24 випадкових тестових завдань трьох рівнів складності: 1 рівень (обрати одну правильну відповідь серед приведених): 20 x 0,75 балів = 15 балів; 2 рівень (вставити пропущене слово): 3 x 1,0 балів = 3 бала; 3 рівень (обрати всі можливі правильні відповіді серед приведених): 1 x 2,0 бала = 2 бала.

Отримання додаткових балів (бонусів) поточної складової оцінки передбачено в наступних випадках:

- підготовка презентації, повідомлення (есе) на тему відповідно тематики курсу – 1 бал;
- виступ на науковій конференції, або публікація за результатами власних теоретичних або практичних розробок за тематикою освітньої компоненти – 2 бала.

Форми контролю в розрізі курсу передбачають: усне опитування, перевірку звітів виконання практичних робіт; комп'ютерне тестування.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>; Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>; Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>; Наказу ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/strukturi->

**Поєднання
навчання та
досліджень**

Вивчення курсу «Екологічні основи збалансованого природокористування» передбачає елементи інтеграції навчальної і науково-дослідної роботи здобувачів. Це відбувається в процесі роботи з пошуковими інтернет-системами та базами даних для отримання індивідуальних вихідних даних у разі виконання індивідуальної роботи, а також під час виконання курсу практичних робіт, які формують навички для подальшого проходження практик та написанні кваліфікаційної роботи. Застосування набутих знань та вмінь сприяє успішній участі здобувачів у студентських наукових гуртках. Здобувачі можуть бути залучені до реалізації кафедральної наукової тематики, засобом виконання індивідуальних та колективних тем досліджень щодо актуальних проблем екології у регіональному контексті із подальшим представленням результатів у наукових публікаціях, на круглих столах та конференціях університетського, регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)

**Дедлайни та
перескладання**

Терміни здачі проміжних контрольних модулів встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauktsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti> та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>.

У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, в день здачі контролю знань в деканат подається апеляційна скарга, де аргументовано викладено суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача під час виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію щодо розгляду скарги на яку запрошується студент та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

**Правила
академічної
добросовісності**

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Здобувачі повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenti>, а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та

природокористування <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/zapobighannja-korupciji/dijaljnisti>
 Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>; сторінка НУВГП “Якість освіти” <http://nuwm.edu.ua/sp> та Сайті Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project — SAIUP) <https://academiq.org.ua/>

Вимоги до відвідування

У випадку пропуску здобувачем заняття (лікарняні, мобільність, т. ін.) відпрацювати можна під час консультацій, де здобувач отримує відповідне індивідуальне завдання і звітує про його виконання в узгоджені з викладачем терміни. Розклад консультацій доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <https://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology/hrafik-konsultatsii>.

Для роботи з інформаційними ресурсами та проведення розрахункових завдань здобувачі мають можливість використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки. При карантині заняття проводяться в дистанційній формі з використанням Google Meet за корпоративними профілями.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувач має можливість визнання (перезарахування) результатів навчання в розрізі тематики курсу, які він набув у неформальній та інформальній освіті, згідно Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/centr-neformalnjoj-osviti/dokumenti>

Відповідна кількість годин може бути зарахована здобувачу в результаті успішного проходження ним відкритого онлайн-курсу за напрямком «Екологічні основи збалансованого природокористування». Для цього здобувачу необхідно представити підтверджуючий документ (сертифікат) про успішне проходження онлайн курсу.

Базова література:

1. Дорогунцов С. І., Коценко К. Ф., Хвесик М. А. та ін. Екологія. Підручник. К. : КНЕУ, 2005. 371 с.
2. Дебелая И. Д. Рациональное природопользование : учеб. пособие. Хабаровск : Изд-во Тихоокеан. гос. ун-та, 2012. 141 с.
3. Екологічні основи збалансованого природокористування в агросфері : навчальний посібник. За ред. проф. С. П. Сонька та Н. В. Максименко. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 572 с.
4. Економіка довкілля і природних ресурсів: навчальний посібник. За заг. ред. П. Т. Бубенка. Х.: ХНУМГ, 2014. 280 с.
5. Клименко М. О., Боднар О. І., Пилипенко Ю. В. Екологія міських систем. Херсон : Олді-плюс, 2010. 276 с.
6. Клименко М. О., Борисюк Б. В., Колесник Т. М. Збалансоване використання земельних ресурсів: Навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 552 с.
7. Клименко М. О., Клименко Л. В. Стратегія сталого розвитку. Рівне : НУВГП, 2010. 267 с.
8. Клименко М. О., Рокочинський А. М., Бедункова О. О., Маланчук Є. З., Жомирук Р. В., Громаченко С. Ю. Утилізація твердих побутових відходів. Рівне : НУВГП. 2010. 307 с.

Інформаційні ресурси

Допоміжна література:

9. Pojman L. P. Environmental Ethics. Orlando: Thomson-Wadsworth, 2000. 478 р.
10. Zimmerman M J, Callicott M and Sessions G et al. Environmental Philosophy: From Animal Rights to Radical Ecology. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 2010. 632 р.
11. Білявський Г. О. Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології : [Навчальний посібник]. К. : Либідь, 2004. 408 с.
12. Гриб Й. В., Клименко М. О., Сондак В. В., Гуцол А. В. та ін. Моніторинг природокористування та стратегія реабілітації порушених річкових і озерних екосистем: навчальний посібник. Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2015. 486 с.
13. Коренюк П. І., Федулова С. О. Економіка природокористування. Навчальний посібник. Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2014. 274 с.
14. Мартусенко І. В., Погрішук Б. В. Регіональна економіка : підруч. для студентів ВНЗ. Тернопіль : Крок, 2015. - 626 с.
15. Олійник Я. Б., Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Основи екології: підручник. К. : Знання, 2012. 558 с.
16. Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Прикладна геоекологія: підручник. К. : ПВТП «LAT&K», 2020. 440 с.

Електронні джерела:

17. Бедункова О.О., Брежицька О.А. (2021) Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Екологічні основи збалансованого природокористування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 «Туризм», галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання 05-02-340. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/21510/>
18. Бедункова О.О., Брежицька О.А. (2021) Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Екологічні основи збалансованого природокористування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 «Туризм», галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання 05-02-338. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/21509/>
19. Бедункова О.О., Брежицька О.А. (2021) Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Екологічні основи збалансованого природокористування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 «Туризм», галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання 05-02-341. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/21511/>
20. Державне агентство водних ресурсів України. Офіційний сайт. URL: <https://www.davr.gov.ua/>
21. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр). URL: <https://land.gov.ua/>
22. Державне агентство лісових ресурсів України. Офіційний сайт. URL: <https://forest.gov.ua/>
23. Державна служба геології та надр України. Офіційний сайт. URL: <https://www.geo.gov.ua/>
24. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Офіційний сайт. URL: <https://mepr.gov.ua/>

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про освітню компоненту

Впродовж терміну вивчення освітньої компоненти, здобувач має право звертатися до викладача за додатковим поясненням лекційної теми, змісту практичних завдань, самостійної роботи усно (під час занять і консультацій), або письмово (корпоративною електронною поштою, через систему повідомлень Moodle). Відвідування консультацій є добровільним. У разі виконання здобувачем науково-дослідної роботи з тематики курсу, за потреби можуть призначатись додаткові індивідуальні консультації у будь-якій зручній для здобувача і викладача формі (аудиторна, онлайн, телефонний зв'язок).

Незалежне оцінювання якості викладання проводиться Відділом якості освіти НУВГП <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/proekti-dokumentiv>

Оновлення

Силабус переглядається викладачем кожного навчального року та оновлюється відповідно необхідності.

Ідеї та рекомендації здобувачів щодо наповнення навчальної дисципліни, оновлення окремих тем та оптимізації методів викладання отримуються шляхом опитування (усного та анкетування) здобувачів щодо їх задоволеності освітнім рівнем курсу, в тому числі його практичної складової. Враховуються також пропозиції представників бізнесу та фахівців, залучених до викладання дисципліни.

Пропозиції стейкхолдерів розглядаються на засіданні кафедри екології, ТЗНС та ЛГ, кафедри туризму та готельно-ресторанної справи та Раді з якості ННІАЗ. У випадку їх відповідності програмним результатам навчання за ОП, всі пропозиції враховуються при оновленні силабусу та викладанні освітньої компоненти.

Навчання осіб з інвалідністю

Організація навчання людей з інвалідністю проводиться за дотриманням вимог нормативних документів НУВГП: <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

Використані матеріали (силабуси аналогічних програм):

1. Critical Thinking about Environmental Issues. Syllabus. 2016. URL: <https://canvas.harvard.edu/courses/8223/assignments/syllabus>
2. Natural resource policy and management. Sillabus. 2019. URL: https://dcmiller.nres.illinois.edu/wp-content/uploads/2019/04/NRES-325_Syllabus_Miller_190402.pdf

Міжнародні ресурси та програми, корисні при вивченні курсу:

1. Natural Resources for Sustainable Development – Online Course. 2021. URL: <https://resourcegovernance.org/events/learning/natural-resources-sustainable-development-2020-2021>
2. Sustainable use of natural resources. UNECE. URL: <https://unece.org/sustainable-use-natural-resources>

Інтернаціоналізація

Лектор

О.О. Бєдункова, доктор біолог. наук, доцент